

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudců JUDr. Radana Malíka a JUDr. Lenky Matyášové v právní věci žalobce: **Stop tunelům, z. s.**, se sídlem Na Valech 3, Ústí nad Labem, proti žalovanému: **Ministerstvo životního prostředí**, se sídlem Vršovická 65, Praha 10, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 12. 2016, č. j. 1720/530/16 64913/ENV/16, vedené u Krajského soudu v Ústí nad Labem pod sp. zn. 15 A 60/2017, o návrhu žalobce na určení lhůty k provedení procesního úkonu dle § 174a zákona č. 6/2002 Sb.,

t a k t o :

- I. Krajský soud v Ústí nad Labem **je povinen** ve věci vedené u něj pod sp. zn. 15 A 60/2017, vydat rozhodnutí ve věci samé nejpozději ve lhůtě do **13. 9. 2019**.
- II. Žalobci **se** náhrada nákladů řízení **nepřiznává**.

Odůvodnění:

[1] Z předloženého spisu Krajského soudu v Ústí nad Labem Nejvyšší správní soud zjistil, že žalobce (dále též navrhovatel) podal dne 20. 2. 2017 žalobu proti v záhlaví specifikovanému rozhodnutí žalovaného. Tímto rozhodnutím žalovaný zamítl odvolání navrhovatele proti rozhodnutí Krajského úřadu Ústeckého kraje ze dne 29. 6. 2016 o povolení výjimek ze zákazů dle § 56 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, u zvláště chráněných živočichů z důvodu převažujícího veřejného zájmu nad zájmy ochrany přírody v souvislosti s plánovaným záměrem „Jezero Milada – Rekreační území východ“ umístěným v k. ú. Tuchomyšl, Vyklice, Roudníky.

[2] Usneseními ze dne 2. 3. 2017 krajský soud navrhovatele vyzval k zaplacení soudního poplatku za žalobu a za návrh na přiznání odkladného účinku žalobě ve lhůtě 5 dnů od doručení těchto usnesení. Přípisem z téhož dne požádal soud žalobce o zaslání kopie žalobou napadeného rozhodnutí. Dne 4. 3. 2017 žalobce doručil soudu požadované rozhodnutí žalovaného a dne 7. 3. 2017 uhradil soudní poplatky. Soud dále tohoto dne preposlal žalovanému k vyjádření žalobu a návrh na přiznání odkladného účinku. Dne 27. 3. 2017 vydal usnesení, kterým zamítl návrh žalobce na přiznání odkladného účinku

žalobě. Žalovaný poté soudu zaslal své vyjádření k žalobě a relevantní spisový materiál. Přípisem ze dne 11. 4. 2017 pak soud žalobci přeposlal vyjádření žalovaného k žalobě, poučil ho o složení senátu a možnosti namítat podjatost soudců a vyzval ho k vyjádření případného požadavku, aby ve věci bylo nařízeno jednání. Dne 26. 4. 2017 zaslal žalobce soudu repliku k vyjádření žalovaného a následující den doplnění této repliky, které krajský soud dne 17. 5. 2017 přeposlal žalovanému. Dne 2. 6. 2017 krajský soud rozeslal poučení případným osobám zúčastněným na řízení. Soud obdržel 19. 6. 2017 přípis spolku Zdravé Ústí, kterým tento spolek uplatnil práva osoby zúčastněné na řízení a zaslal soudu vyjádření k žalobě. Dne 3. 7. 2017 zaslal soudu informaci, že bude uplatňovat práva osoby zúčastněné na řízení, spolek Za Ústecké šrouby, z.s. Dne 10. 7. 2017 soud přeposlal vyjádření osob zúčastněných na řízení.

[3] Dne 24. 6. 2019 krajský soud obdržel návrh na určení lhůty k provedení procesního úkonu, v němž navrhovatel žádá o určení lhůty pro rozhodnutí o žalobě. Navrhovatel zde uvedl, že podal žalobu ve věci před 28 měsíci a od jeho posledního úkonu v řízení (doplnění repliky) uplynulo téměř 26 měsíců. S ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu přitom plyne, že za přiměřenou délku řízení lze ještě považovat 24 měsíců, nikoliv delší dobu. Navrhovatel uvedl, že má na včasném rozhodnutí věci značný zájem. Na realizaci záměru „Jezero Milada - Rekreační území východ“ jsou již vydána stavební povolení a dne 11. 2. 2019 Ministerstvo financí zveřejnilo informaci o veřejné zakázce „rekreační území – východ“, která má být dle zadávací dokumentace realizací staveb dle zmíněných stavebních povolení. Navrhovatel se proto obává, že realizace díla vyvolávající zásahy do přirozeného vývoje devatenácti zvláště chráněných druhů živočichů může co nevidět začít.

[4] Krajský soud předložil tento návrh Nejvyššímu správnímu soudu dne 26. 6. 2019 spolu se svým vyjádřením, ve kterém uvedl, že ve věci již učinil všechny procesní úkony potřebné k rozhodnutí ve věci. Upozornil, že soud postupuje podle § 56 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), a projednává věci v pořadí, v jakém k němu došly. Posuzovaná věc tedy byla zařazena do pořadí. Doba rozhodnutí ve věci se v agendě 15 A v tuto chvíli pohybuje kolem dvou a půl roku od podání žaloby, pokud zde není důvod pro přednostní projednání. Rozhodnutí lze očekávat během dvou až tří měsíců. Byť soud chápe rozladění žalobce nad dlouhou dobou od podání žaloby do rozhodnutí, postup soudu v dané věci odpovídá současnému stavu.

[5] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že návrh je důvodný.

[6] Dle § 174a odst. 1, věty první, zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích) „[m]á-li účastník nebo ten, kdo je stranou řízení, za to, že v tomto řízení dochází k průtahům, může podat návrh soudu, aby určil lhůtu pro provedení procesního úkonu, u kterého podle jeho názoru dochází k průtahům v řízení [...]“. Jak již zdejší soud několikrát ve své judikatuře konstatoval, průtahy v řízení znamenají, že v soudním procesu dochází k neodůvodněně pomalému vyřizování věci napadlé příslušnému soudu či dokonce ke vzniku excesivního stavu, kdy dochází k nečinnosti soudu. Nejvyšší správní soud se při posuzování oprávněnosti návrhu na určení lhůty k provedení procesního úkonu zabývá otázkou, zda v řízení dochází k průtahům, a to zejména s ohledem na kritéria stanovená

v § 174a odst. 8 zákona o soudech a soudcích, jimiž jsou složitost věci, význam předmětu řízení pro navrhovatele, postup účastníků nebo stran řízení a dosavadní postup soudu.

[7] Prvním kritériem zmíněným v § 174a odst. 8 zákona o soudech a soudcích je složitost věci. K ní lze v posuzovaném případě konstatovat, že jde o věc, která svou složitostí nepřekračuje běžnou úroveň složitosti věcí řešených ve správním soudnictví, a to zejména s ohledem na povahu přezkoumávaného rozhodnutí, rozsah uplatněných žalobních námitek či počet účastníků řízení.

[8] Je zde také silný zájem navrhovatele na rozhodnutí věci. Krajský soud nepřiznal žalobě navrhovatele odkladný účinek, a průtahy v řízení tak mohou způsobit, že záměr „Jezero Milada - Rekreační území východ“ bude realizován ještě před rozhodnutím ve věci. Pak by ani případný úspěch navrhovatele v řízení před krajským soudem (tj. zrušení rozhodnutí o povolení výjimek ze zákazů u zvláště chráněných živočichů) nezaručil, že nedojde k zásahu do vývoje zvláště chráněných živočichů.

[9] Důvodnost návrhu na určení lhůty se posuzuje též z hlediska postupu účastníků řízení. K tomuto kritériu lze uvést, že všichni účastníci řízení včas a řádně reagovali na výzvy soudu a sami tak k prodloužení délky řízení nepřispěli.

[10] Co se týče postupu samotného krajského soudu, lze konstatovat, že soud se nedopustil zásadních průtahů ve vztahu k úkonům, které je nutno učinit, aby se řízení dostalo do stavu, kdy je možno nařídit jednání, resp. vydat rozhodnutí. Jinými slovy, krajský soud v přiměřené době po obdržení žaloby dovedl řízení do stavu, kdy by bylo možno rozhodnout.

[11] Podle § 56 odst. 1 s. ř. s. soud projednává a rozhoduje věci v pořadí, v jakém k němu došly. V případech, kdy řízení netrvá nepřiměřenou dobu, akcentuje zdejší soud nutnost respektovat pravidlo dle § 56 odst. 1 s. ř. s., nejde-li o případy uvedené v § 56 odst. 2 a 3 s. ř. s. (navrhovatelova věc do této skupiny přednostně projednávaných návrhů nespadá), a to již z toho důvodu, že např. samotné hledisko složitosti věci, jakož ani hledisko její důležitosti nemůže být bez dalšího rozhodujícím pro dřívější či pozdější projednání případu.

[12] Nejvyšší správní soud opakovaně podotýká, že stav řízení, kdy soud již vykonal veškeré úkony nutné k tomu, aby mohl rozhodnout, nicméně v dané věci, která nemá přednostní režim, stále nerozhodl, jelikož rozhoduje věci, které napadly dříve, není *sensu stricto* známkou průtahu v řízení. Podstatné zde však je, aby řízení nebylo v tomto stavu udržováno po nepřiměřenou dobu. Soudní řád správní respektuje objektivní realitu v českém soudnictví, kdy rozhodující soudci či senáty mají v jednom okamžiku vícero běžících řízení, některá z nich již připravená k rozhodnutí a postupně v nich vydávají rozhodnutí, přičemž ostatní věci na rozhodnutí „čekají“. To samo o sobě neodporuje požadavku spravedlivého procesu, který obecně nepředvídá vydání rozhodnutí ihned, jak je to možné, ale pouze brání tomu, aby doba řízení nebyla nepřiměřeně dlouhá. Při posuzování průtahů v řízení se Nejvyšší správní soud řídí názorem vyjádřeným Ústavním soudem: „*je věcí státu, aby organizoval své soudnictví tak, aby principy soudnictví, zakotvené v Listině a Úmluvě, byly respektovány a případné nedostatky v tomto směru nemohou jít k tíži*

občanů, kteří od soudu právem očekávají ochranu svých práv v přiměřené době“ (viz např. nález Ústavního soudu ze dne 14. 9. 1994, sp. zn. IV. ÚS 55/94).

[13] V posuzované věci řízení před krajským soudem trvá již 28 měsíců, a jeho délka tak přesahuje dva roky, což je hranice, při jejímž překročení je namístě velmi citlivě vážit každé z posuzovaných hledisek zmíněných v § 174a odst. 8 zákona o soudech a soudcích samostatně i v jejich komplexu. K podpoře tohoto závěru lze poukázat též na stanovisko občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 13. 4. 2011, sp. zn. Cpjn 206/2010, publ. pod č. 58/2011 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, vztahující se k odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci nesprávným úředním postupem v případě nevydání rozhodnutí v přiměřené lhůtě. Nejvyšší soud zde v části VI. stanoviska zmínil, že jakékoli řízení vždy nějakou dobu trvá, a dále na vysokém stupni obecnosti uvedl, že za přiměřenou délku řízení Nejvyšší soud považuje ještě 24 měsíců (nikoli však již delší). V těchto dimenzích rozhoduje rovněž Nejvyšší správní soud, který současně zdůrazňuje nutnost zohledňování všech okolností posuzovaného případu.

[14] Nejvyšší správní soud s ohledem na složitost věci, význam předmětu řízení pro navrhovatele a postup navrhovatele v řízení (který nijak nebránil v rozhodnutí věci), dospěl k závěru o oprávněnosti podaného návrhu, neboť dobu, po kterou se navrhovatel dosud nedostalo rozhodnutí, již nelze z hlediska čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod ospravedlnit, a považovat za přiměřenou.

[15] Navrhovatel ve svém návrhu požaduje provedení procesního úkonu „rozhodnutí o žalobě“. Nejvyšší správní soud ze soudního spisu ověřil, že navrhovatel ani žalovaný netrvají na nařízení jednání ve věci. S ohledem na vše shora uvedené proto Nejvyšší správní soud určil krajskému soudu lhůtu k vydání rozhodnutí ve věci samé do poloviny září 2019. To ostatně odpovídá předpokladu krajského soudu, který sám uvedl, že vydání rozhodnutí lze očekávat v horizontu dvou až tří měsíců.

[16] Závěrem soud podotýká, že si stejně jako Ústavní soud (srov. též např. nález ze dne 7. 8. 2007, sp. zn. IV. ÚS 391/07) plně uvědomuje, že jeho individuální rozhodnutí není systémovým řešením, neboť ani samotným vyhověním návrhu na určení lhůty těch účastníků řízení před krajským soudem, jejichž věci jsou ještě starší než věc navrhovatelova, by nedošlo k faktickému zlepšení situace. Návrh na určení lhůty k provedení procesního úkonu není totiž nástrojem, který je schopen odstranit případnou přetíženost soudu. Nejvyšší správní soud však nemá jiný nástroj, který by mohl použít k ochraně navrhovatelů před případnými průtahy v řízení u krajských soudů. Ve vztahu k otázce zachování principu rovnosti účastníků řízení před městským soudem, která se v dané souvislosti nabízí, lze s odkazem na výše zmíněný nález Ústavního soudu ze dne 7. 8. 2007 (viz bod 25. nálezu) zmínit, že: *„takový princip se uplatní toliko v situaci, kdy zásah do základních práv a svobod jednotlivce lze odstranit jiným způsobem, tedy existují-li vedle zvoleného nástroje také jiné prostředky, kterými lze zabránit zásahu do základních práv a svobod.“* Nejvyšší správní soud však jiný prostředek nemá a o návrhu na určení lhůty musí rozhodnout.

[17] Návrh navrhovatele byl uznán jako oprávněný, takže ve smyslu poslední věty § 174a odst. 8 zákona o soudech a soudcích hradí náklady řízení o něm stát. Vzhledem k tomu, že vznik takovýchto nákladů z obsahu spisu nevyplývá a navrhovatel ani žádné

náklady, které by mu v tomto řízení vznikly, neuplatnil, soud rozhodl tak, že se navrhovateli náhrada nákladů řízení nepřiznává.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 17. července 2019

JUDr. Lenka Kaniová
předsedkyně senátu